

Răspuns la comunicatul Romanian Business Leaders

Proiectul de modificare a Legii nr. 51/1995 | 20 octombrie 2026

Uniunea Națională a Barourilor din România (UNBR) împărtășește preocupările mediului de afaceri privind costurile, simplificarea procedurilor și predictibilitatea legislației. Avem un interes comun: firmele să beneficieze de reguli clare și de servicii accesibile, care să contribuie la prevenirea pierderilor și a litigiilor. Pentru un dialog util, propunem să pornim de la ceea ce prevede concret proiectul: în ce situații intervine avocatul, ce excepții se aplică și cum se păstrează atribuțiile celorlalte profesii.

Aceste distincții permit o evaluare a efectelor propunerilor, fără a transforma o obligație prevăzută pentru anumite contracte într-o regulă pentru toate actele unei firme.

În acest spirit, răspundem punctual observațiilor formulate de Romanian Business Leaders, cu deschidere față de clarificările și îmbunătățirile pe care dialogul le poate aduce proiectului.

1. Proiectul nu impune avocat pentru orice act al firmei

Completarea propusă pentru art. 1241 din Codul civil privește contractele pentru care legea cere forma scrisă sub semnătură privată pentru validitate sau dovadă, „dacă legea nu prevede altfel”.

„Atunci când legea cere, pentru validitatea sau pentru dovedirea contractului, forma scrisă sub semnătură privată, înscrisul constatator se întocmește de avocat, dacă legea nu prevede altfel.”

Rezerva „dacă legea nu prevede altfel” păstrează atribuțiile profesioniștilor cărora legea le permite să întocmească anumite acte. Competența avocatului în consilierea și redactarea actelor juridice coexistă, așadar, cu atribuțiile celorlalte profesii, în domeniile și condițiile stabilite prin legile speciale.

Simpla alegere de a consemna o înțelegere în scris nu atrage automat obligația. De exemplu, vânzarea obișnuită de bunuri mobile sau contractarea unei reparații nu presupun, în regimul general, forma scrisă pentru validitate. În schimb, Codul civil cere expres forma scrisă pentru arendare și fideiusiune, ca o condiție de validitate, și pentru tranzacție, ca o cerință de probă. Intervenția profesională urmărește înțelegerea riscurilor înainte de asumarea lor. Dar, explicarea unei fideiusiuni îl ajută pe antreprenor să înțeleagă când poate răspunde cu bunurile proprii pentru datoria societății.

De asemenea, **redactarea propriului contract** trebuie deosebită de prestarea unui serviciu juridic pentru altcineva, deci nu trebuie să chemi avocatul în acest caz.

Proiectul nici nu introduce o **sanctiune distinctă** pentru această situație și chiar prevede că lipsa redactării de către avocat nu atrage nulitatea contractului, decât dacă legea stabilește expres această sancțiune.

Prin urmare, domeniul obligației nu poate fi stabilit prin includerea tuturor documentelor comerciale redactate în scris.

2. Nu orice formalitate societară sau act adițional necesită avocat

Enumerarea unei activități printre serviciile avocatului nu instituie, singură, obligația tuturor firmelor de a cumpăra acel serviciu. Trebuie deosebite redactarea actului, semnarea lui, reprezentarea societății și depunerea documentelor.

Legea nr. 265/2022 privind registrul comerțului reglementează reprezentanții legali, împuterniciții, procedurile online și serviciile de asistență. Aceste dispoziții trebuie corelate cu proiectul. Administratorul care depune cererea propriei societăți nu se află în aceeași situație cu un furnizor extern care oferă publicului consultanță juridică.

Pentru actele adiționale, proiectul leagă obligația de cerința legală de formă aplicabilă modificării respective. Denumirea „act adițional” nu este suficientă pentru a stabili necesitatea intervenției avocatului.

Păstrarea modalităților legale existente trebuie să rezulte fără echivoc **din corelarea textelor**. Eventualele neclarități pot fi soluționate în dezbaterile parlamentare.

3. Competențele avocatului nu înlătură atribuțiile legale ale celorlalte profesii

Proiectul trebuie interpretat sistematic, prin corelare cu legislația specială a celorlalte profesii. Competența generală a avocatului în consultanță și redactarea actelor juridice coexistă cu atribuțiile conferite prin lege altor profesioniști, în domeniile și limitele proprii.

De exemplu, notarul păstrează competența de autentificare, pe care atestarea avocatului nu o înlocuiește; consultantul fiscal oferă asistență și întocmește documentele din competența sa; expertul contabil întocmește situații financiare și acordă asistență financiar-contabilă; practicianul în insolvență verifică creanțele și întocmește tabelul creditorilor. **Aplicarea legii în aceste activități nu le transformă automat în servicii exclusiv avocațiale.**

Pentru a evita interpretări divergente, excepția referitoare la „alte profesii juridice” trebuie corelată expres și cu atribuțiile conferite prin legi speciale profesioniștilor și entităților care nu se încadrează în această categorie. Intenția păstrării competențelor trebuie să rezulte neechivoc din textul legii.

4. Estimările de 100 și 800 de milioane de euro nu sunt realiste

Estimările trebuie raportate la actele efectiv acoperite, derogările aplicabile, serviciile deja contractate și cheltuielile suplimentare. În această lumină, scenariul de aproape 800 de milioane de euro apare supradimensionat, fiind construit pe o interpretare a obligației propuse care depășește sfera sa de aplicare.

Evaluarea trebuie să privească și serviciul primit. Pentru o întreprindere mică, o clauză care permite încetarea bruscă a unui contract esențial poate afecta întreaga activitate. Examinarea ei înainte de semnare poate preveni pierderi și litigii.

Onorariul este un cost real, dar și riscul juridic are un cost. Ambele trebuie evaluate, fără a presupune nici că fiecare act generează un onorariu distinct, nici că fiecare consultație produce economii certe.

5. Legalitatea serviciilor juridice nu amenință tehnologia și inovarea

A cere ca un serviciu juridic să fie furnizat legal și transparent nu echivalează cu interzicerea tehnologiei prin care este oferit. O regulă de protecție a beneficiarului nu devine un atac asupra inovării doar pentru că se aplică online.

Proiectul exclude expres informațiile generale, documentarea, cercetarea, publicarea și instrumentele standardizate, în măsura în care nu presupun analiza juridică a unei situații concrete.

Oricine poate folosi platformele și AI pentru a se informa, iar avocatul le poate utiliza în activitatea sa, verificând rezultatul și asumându-și serviciul profesional.

Problema apare când o platformă promite acces la „avocații noștri” sau „specialiștii noștri”, dar livrează recomandări automate fără un avocat identificabil care să le verifice și să răspundă pentru ele. Clientul poate crede că beneficiază de secret profesional, independență și răspundere profesională, deși nu poate verifica existența acestor garanții. Inovarea nu justifică inducerea în eroare a beneficiarului.

[Regulamentul privind serviciile digitale — DSA](#) prevede mecanisme de intervenție asupra conținutului ilegal, fără să califice automat drept ilegale serviciile juridice online. Proiectul propune o cale judiciară pentru încălcările legii profesiei manifestate în acest mediu. Instanța verifică temeiul și măsura solicitată. Folosirea AI nu dovedește o încălcare și nici nu înlătură cerințele legale aplicabile serviciului.

6. Definirea consultanței clarifică regulile și nu restrânge informarea generală

Art. 3¹ propus urmărește să ofere un criteriu de delimitare: furnizarea unui serviciu personalizat, prin aplicarea dreptului unei situații concrete, pentru a orienta decizia beneficiarului.

Un articol poate explica, în general, condițiile de încetare a unui contract. Într-o consultație, avocatul examinează clauzele și situația firmei, apoi explică dacă poate înceta acel contract, ce notificare este necesară și ce despăgubiri ar putea datora. Informarea prezintă regulile; consultanța le aplică problemei beneficiarului.

[În Germania, § 2 din legea privind serviciile juridice](#) definește serviciul prin examinarea juridică a cazului individual al altei persoane și exclude prezentările juridice din mass-media adresate publicului general.

[Comisia Europeană a semnalat în 2017](#), în secțiunea II.4 privind avocații, dificultățile generate de lipsa clarității activităților rezervate, inclusiv pentru consultanța online și automatizarea documentelor. [Documentul de lucru din 2021](#), în secțiunea dedicată României, reia recomandarea și constată persistența neclarităților privind serviciile juridice online.

Aceste documente susțin clarificarea activităților rezervate, cu evitarea unor restricții excesive asupra dezvoltării serviciilor digitale. Definiția propusă trebuie evaluată și din această perspectivă.

7. UNBR nu poate închide unilateral platforme și nu decide în locul instanței

Criteriul de calificare este prevăzut de lege. Instanța îl aplică atunci când există o dispută; sesizarea UNBR nu poate înlocui verificarea serviciului efectiv oferit și a normei pretins încălcată.

UNBR nu primește puterea de a închide unilateral platforme. Art. 25¹ permite solicitarea unor măsuri judiciare, inclusiv a ordinelor prevăzute de art. 9 și 10 DSA, în condițiile legii. Procedura rapidă trebuie aplicată cu respectarea dreptului la apărare și a proporționalității măsurii.

Un reper distinct există în Germania: [§ 9 din legea serviciilor juridice](#) permite Oficiului Federal de Justiție să interzică, pentru cel mult cinci ani, continuarea anumitor servicii prestate necalificat în detrimentul beneficiarilor. Regula privește categoriile de persoane și asociații expres indicate de lege, nu toate platformele sau toate serviciile juridice. Exemplul ilustrează existența unor mecanisme legale de intervenție, fără a reproduce procedura propusă în România.

8. Asistența juridică și simplificarea procedurilor nu sunt incompatibile

Simplificarea nu presupune eliminarea tuturor garanțiilor profesionale. Ea trebuie evaluată prin timpul, costurile și siguranța oferite beneficiarului.

În Franța, reprezentarea prin avocat este obligatorie în numeroase litigii civile, în funcție de instanță, materie și valoare. În Germania, § 78 din Codul de procedură civilă impune, ca regulă, reprezentarea prin avocat în fața Landgerichte și Oberlandesgerichte. Aceste exemple privesc proceduri judiciare și nu justifică automat obligația propusă pentru contracte; arată însă că asistența profesională obligatorie poate însoți proceduri orientate spre soluționarea eficientă a litigiilor.

Tot în Franța, divorțul prin acord fără judecător presupune avocat pentru fiecare soț și depunerea convenției la notar. Garanțiile profesionale însoțesc o procedură simplificată.

Proiectul românesc conține și o simplificare directă: clarificarea dovezii mandatului prin împuternicirea avocațială urmărește evitarea procurilor suplimentare solicitate doar pentru confirmarea reprezentării. Cerințele speciale de formă ale mandatului rămân aplicabile. Pentru beneficiar, eliminarea formalităților nejustificate poate însemna mai puține drumuri, cheltuieli și întârzieri.

9. Consultarea UNBR nu exclude dialogul cu mediul de afaceri

Consultarea UNBR nu conferă un drept de veto și nu exclude participarea mediului de afaceri, a consumatorilor sau a celorlalte profesii. Analiza efectelor asupra concurenței și un calendar care permite examinarea reală a observațiilor pot îmbunătăți proiectul. Procedura de urgență nu înlătură cerințele aplicabile de fundamentare și consultare.

O examinare articol cu articol permite clarificarea obligațiilor și păstrarea garanțiilor utile privind mandatul avocatului, confidențialitatea și transparența serviciilor. Observațiile concrete pot conduce la soluții legislative mai precise și mai ușor de aplicat.

Obiectivele avocaților și ale mediului de afaceri sunt comune: reguli clare, servicii accesibile și prevenirea riscurilor juridice. Sperăm ca dialogul cu Romanian Business Leaders să continue pornind de la acest interes comun și să contribuie la soluții legislative mai bune. Prosperitatea firmelor este în interesul întregii societăți, inclusiv al avocaților.